

Kies maar Overweging 9 juni 2013 – Henk Kemper

*“... Geloven in jezelf en in de ander, tegen de verdrukking in,
tegen de gangbare opvatting in, tegen de opinie in.
Werken aan normen en waarden die de samenleving kracht geven.
Werken aan wél-zijn.
Lees je heen, of lees je terug: kies maar ...”*

Lector: Brechtje Moerkamp
Eerste lezing: 1 Koningen 17, 17-24
Tweede lezing: Lucas 7, 11-17
Derde lezing: The Lost Generation - Jonathan Reed

Welkom

Goedemorgen, mede namens Brechtje Moerkamp, hartelijk welkom in deze viering van schrift en tafel. Iedereen die we vaak zien, wees weer welkom. En wie nu en dan komt binnenlopen of er vandaag voor de eerste keer is: voel je welkom in deze gemeenschap van mensen die zoeken naar hoe God de wereld heeft bedoeld.

We lezen vandaag wonderlijke verhalen. In letterlijke zin lezen we twee wonderverhalen over twee jongens die uit de dood worden gewekt en we lezen een verhaal waarin een sfeer klinkt van een wereld die ten dode is opgeschreven omdat het er van tijd tot tijd erg egoïstisch aan toe gaat.

Vorige week hoorden we op deze plaats Rabbijn Soetendorp die ons voorhield dat we allemaal de keuze hebben om het leven te leven zoals dat bedoeld is. En dat alle mensen recht hebben op een waardige plaats in de samenleving.

Als je om je heen kijkt komt daar in de praktijk van alledag lang niet altijd iets van terecht. In welke mate leven we goed in Gods ogen.

In welke mate volgen we dan Jezus na. De man waarvan we van tijd tot tijd zeggen dat hij een leidsman is, een goed voorbeeld om na te volgen.

Hoe worden we geleid, of afgeleid, door berichtgeving, de pers, de televisie, de kleur van de berichtgeving. En hoe zijn we daar tegen opgewassen. Hoe blijven we optimistisch werken aan Gods Koninkrijk. Welke keuzes maken we en waarom.

Wij zitten hier, maar vaak hoor je dat de wereld steeds meer bestaat uit mensen die uitsluitend voor zich zelf zorgen. Zakkenvullers en graaiers. Jongeren die geen boodschap hebben aan een samenleving die oog heeft voor de ander. Keuzes.

“Kies maar” staat er voor op het boekje; we zullen zien.

Ja... het wordt feest vandaag J.

We gaan ook zingen; over jij en jou, over wij en samen. Zijn wij er voor elkaar en durven we elkaar op te zoeken. Ben ik er voor jou en jij voor mij op de momenten die er toe doen. Hoe dan ook:

voel je in elk geval welkom vandaag, allemaal. Want wij zijn hier om tot rust te komen en ons te inspireren aan verhalen en aan elkaar. En dat is goed.

Dompel je onder, dit uur, in warmte die we elkaar te bieden hebben en voel je welkom en gezien. Wij zijn er nu en hier voor elkaar onder het oog van de Eeuwige.

The Lost Generation: Jonathan Reed

Ik ben onderdeel van een verloren generatie.

En ik weiger te geloven:

“Ik kan de wereld veranderen.”

Ik besef dat dit misschien een schok is, maar

Geluk komt van binnenuit

Is een leugen, en

Geld zal me gelukkig maken

Dus over dertig jaar, zal ik mijn kinderen vertellen:

Je bent niet het belangrijkste in mijn leven.

Mijn werkgever zal weten:

Ik stel mijn prioriteiten

Werken

Is belangrijker dan

Familie

Ik zeg u dit:

Ooit

Bleven gezinnen samen.

Maar dit zal niet waar zijn in mijn tijdperk.

Dit is een “snelle oplossingen samenleving.”

Experts vertellen mij :

Dertig jaar na nu, vier ik mijn 10-jarige scheiding.

Ik wil niet toegeven dat

ik zal leven in een eigen vormgegeven land.

In de toekomst,

Vernietiging van het milieu zal de norm zijn.

Niet langer kan worden gezegd dat

Mijn collega's en ik zorgen voor deze aarde.

Het zal duidelijk zijn dat

Mijn generatie apathisch is en lusteloos.

Het is dwaas om te veronderstellen:

Er is hoop.

En dit alles zal uitkomen, tenzij we alles omkeren.

Overweging

In de tijd na Pinksteren is het gebruikelijk dat nog weer eens verhalen worden verteld van de wonderen die Jezus deed tijdens zijn openbare optreden. Zoals de leerlingen in de dagen na Pinksteren de straat opgingen om te gaan vertellen over de woorden die Jezus naliët, zo krijgen ook wij de verhalen voorgeschoteld.

Vandaag dat vreemde verhaal van de opwekking van een dode, die juist de stad wordt uitgedragen. De details maken het allemaal nog verschrikkelijker dan het al is: een zoon, nee de enige zoon, van een weduwe. Haar toekomst weg, verspeeld en niemand die haar zal bijstaan op haar oude dag en haar zal helpen om in haar onderhoud te kunnen voorzien.

En in de rouwstoet word je staande gehouden door een man die zegt: “weeklaag niet meer.” Je moet dan toch behoorlijk stevig in je schoenen staan om te geloven dat je zoon weer tot leven gewekt kan worden.

Het verhaal vertoont een opvallende parallel met het verhaal dat we lazen over Elia.

Elia die bij zijn gastvrouw was gekomen, na een omzwerving in kaal, dood land.

Ook hier is sprake van een zoon van een weduwe die overlijdt. De inslag van het verhaal is oud-testamentisch. Want er klinken woorden alsof de dood van de jongen een straf zou zijn. De weduwe zegt verwijtend tegen Elia: “Ben je soms naar me toe gekomen om mijn zonden aan het licht te brengen en mijn zoon te doden?”

Maar Elia stelt vertrouwen in zijn God en strekt zich drie maal over het kind uit. En ook deze jongen keert ten leven.

Beide verhalen eindigen met een soort van lofzang aan God. Beide verhalen lijken erg op elkaar; er zijn in de bijbel meerdere parallellen te vinden tussen Elia en Jezus.

Video-verslag

Bij de voorbereiding spraken we over de werkelijkheid van de verhalen. Het zijn toch verhalen waarvan je minstens kunt zeggen: als je er niet bij bent geweest kun je het haast niet geloven. En dat klopt, want als we het zouden wéten, dan is er per definitie geen sprake meer van geloven.

Is hier sprake van een video-verslag? Wat zegt het ons. Waren deze twee jongens, zoals we nu zouden zeggen klinisch dood? Of was sprake van een epileptische aanval? We weten het niet.

Wij hebben de neiging om de dingen te willen verklaren, maar dat brengt ons niet altijd de waarheid.

Ik ben geneigd te zeggen dat we niet moeten zoeken naar de verklaring van het verhaal, maar dat het bijzonder is dat we na duizenden jaren de verhalen nog aan elkaar vertellen.

En de twee verhalen van vandaag, dat van Elia en dat van Jezus, tonen ons dat zij beiden begaan waren met het lot van een ander én dat zij deden wat zij konden doen.

Daar ligt ook onze opdracht in het leven: er te zijn voor iemand die je nodig heeft. Er te zijn voor iemand die het allemaal niet meer ziet. Die ander, die je steun nodig heeft. Dat jij zijn of haar pad mag kruisen, toeval of voorzienigheid. Ook dat weten we niet. Maar we weten wel wat onze opdracht is in zo'n geval. Kun je dan voor die ander ook een wonderdoener zijn? Iemand weer op zijn voeten zetten? Je eigen talenten gebruiken ten gunste van een ander?

Brandhaarden

Als we onze ogen openen en kijken hoe de samenleving er uit ziet, dan word je daar niet altijd vrolijk van. De kranten staan vol afschuwelijk nieuws, want goed nieuws is geen nieuws. Er zijn talloze brandhaarden in de wereld en op veel plaatsen gunt de een de ander het licht in de ogen niet.

Zet de televisie aan en het geweld dringt door in de huiskamer. Kijk naar opinieprogramma's en het egoïsme slingert je om de oren.

We lazen een tekst van Jonathan Reed, een student aan de Universiteit van Georgia, Atlanta. Het is een gedicht dat hij enkele jaren geleden schreef voor een videowedstrijd. Het thema van de wedstrijd was 'U@50'. De bedoeling was dat jongeren zouden beschrijven hoe de wereld er volgens hen uit zou zien als zij de leeftijd van 50 zouden hebben bereikt.

Jonathan Reed stelde deze schokkende woorden op. Het is, als je het zo leest een tamelijk pessimistische beschrijving van de huidige generatie. En de geest van de tijd ademt er in door als een tijd van egocentrisme, ik-eerst, niks met de ander te maken, als het mij maar goed gaat.

Het is een tekst die haaks staat op de woorden van Jezus van Nazareth en zoveel anderen die een betere wereld voor ogen zien. Je kunt deze tekst, als je handen en voeten wilt geven aan de woorden van Jezus toch niet serieus nemen. Er staat dat werken vóór je familie komt en dat relaties niet van belang zijn. Dat we niet hoeven te kiezen voor het milieu en dat geld gelukkig maakt.

Het is wat je noemt één totale omkering van dat wat Jezus ons voorhield en waar wij ons aan zouden willen spiegelen.

Palindroom

Maar gelukkig... niet alles is wat het lijkt. Want aan het einde van het gedicht schrijft Reed dat al het pessimisme en cynisme zullen uitkomen als we niet radicaal het roer omgooien en we alles omkeren. En dat is precies wat de bedoeling is van het gedicht. Het is namelijk een zogenoemd palindroom; een woord dat je achteruit kunt lezen, waarbij er hetzelfde woord blijft staan, zoals kok bijvoorbeeld. En als je dat doet, dan blijkt dat dit vreselijke gedicht ons omgekeerd een perspectief biedt op een betere wereld.

Ik lees het gedicht nogmaals voor, maar nu in omgekeerde volgorde. Als je wilt, kun je meelesen:

Er is hoop
Het is dwaas om te veronderstellen
dat mijn generatie apathisch is en lusteloos.
Het zal duidelijk zijn dat mijn collega's en ik
zorgen voor deze aarde.
Niet langer kan worden gezegd
dat vernietiging van het milieu de norm zal zijn.
In de toekomst zal ik leven
in een eigen vormgegeven land.
Ik wil niet toegeven dat ik
over 30 jaar mijn 10-jarige scheiding zal vieren.
Experts vertellen mij:
Dit is een snelle-oplossingen-samenleving,
maar dit zal niet waar zijn in mijn tijdperk.
Bleven gezinnen samen,
ooit,
ik zeg u dit:
Familie is belangrijker dan werken.
Ik stel mijn prioriteiten:
mijn werkgever zal weten:
je bent niet het belangrijkste in mijn leven.
Dus over 30 jaar zal ik mijn kinderen vertellen:
'Geld zal me gelukkig maken' is een leugen.
En geluk komt van binnenuit.
Ik beseft dat dit misschien een schok is, maar:
ik kan de wereld veranderen.
En ik weiger te geloven
dat ik een onderdeel ben van een verloren generatie.

Omkering

Zo is alles omgekeerd. Zo kunnen we vertrouwen vinden in de toekomstige generatie. Tijdens de voorbereiding ging er bijna een zucht van verlichting toen ik de code die in dit gedicht zit vertelde. Iemand zei: "en zo word je helemaal blij van deze tekst."

Het zit in de omkering: Jezus leerde ons al, keer je leven om! Ga voor het goede en gebruik de talenten die je kreeg om deze wereld beter te maken.

Dat vereist een krachtig besluit van jezelf om je teweer te stellen tegen tegenkrachten.

Geloven in jezelf en in de ander, tegen de verdrukking in, tegen de gangbare opvatting in, tegen de opinie in. Werken aan normen en waarden die de samenleving kracht geven. Werken aan wél-zijn. Lees je heen of lees je terug: ik zou zeggen, kies maar !

Gedachten bij het thema

Ik weiger een verloren generatie te zijn.
Ik wil toch graag geloven, omdat ik zo hang
aan die levensadem.
En ook met medelijden bewogen ben naar weerlozen.

Laat mij ZIJN,
zonder het een of het ander te willen

Ik geloof dat God naast mij loopt.
In goede en in slechte dagen.
Ervaar daar de kracht in jezelf mee.

Onderschat niet wat je met je gedachten en wensen
kunt waarmaken in de wereld om je heen,
vanuit de wijsheid en warmte van je hart.
Gewone, kleine, simpele gebaren zijn zo veel waard.

Zwem tegen de stroom in,
er is meer mogelijk dan je denkt.

Iedereen heeft zelf de keuze
om te doen wat zij/hij wil.
Ondanks dat het moeilijk is
om je te onttrekken aan de sociale media
en de 'grote' wereld
die van alles van je vraagt, is het toch mogelijk.
Houdt vertrouwen!

